

Omgeving Madurodam mag best groener

Op 6 juli jl gaf een grote meerderheid van de gemeenteraad toestemming aan Madurodam om 6000 m² uit te breiden in het achterliggende bos. Dat was echter alleen mogelijk nadat er afspraken waren gemaakt over voldoende compensatie voor het stuk bos dat verloren gaat. De AVN blijft kritisch meedenken om zoveel mogelijk natuur te behouden.

De AVN heeft zich het afgelopen jaar voortdurend ingezet om het bos achter Madurodam veilig te stellen. Vanaf begin 2016 waren we vertegenwoordigd in de klankbordgroep om mee te praten over de uitbreidingsplannen van het ministadje. Aanvankelijk omvatten die plannen het gehele bos van 4,5 ha. We hebben toen de natuurwaarde van het bos geïnventariseerd en dat gepresenteerd aan zowel Madurodam als de wethouder en de politieke fracties. Naar aanleiding van die acties kwam er beweging in de plannen en stelde Madurodam zijn ambities tot twee keer toe naar beneden bij. Uiteindelijk lag er begin 2017 een compromis van 0,7 ha. Dat was nog maar 16% van het oorspronkelijke plan. Als AVN vonden we dat schoorvoetend de 'second best' oplossing want 7000 m² uitbreiding ten koste van het bos is toch nog een flinke schep natuur. De gemeente stelde de maatvoering nog scherper bij tot 6000 m² en op de laatste raadsvergadering voor het zomerreces gaf de Raad zijn instemming aan dit uiteindelijke compromis.

Boszoom op het dak

Als natuurbeschermingsvereniging dachten we onder tussen al verder vooruit. Als je het onvermijdelijke

ziet aankomen, is het zaak opnieuw het voortouw te nemen. Tijdens de klankbordgroepbijeenkomsten was al het idee van een begroeid dak geopperd. Geen graszoden of sedum maar een echte boszoom met struiken en kruiden. De nieuwe paviljoens komen immers met de rug naar het bos te liggen en een struiklaag op dakhoogte kan goed aansluiten bij de kroonlaag van het bos. Bijzonder is dat we daarmee ook nieuwe kansen creëren voor de natuur want deze boszoom komt de gehele dag op de zon te liggen en dat geeft mogelijkheden voor veel bloeiend bosstruweel.

De ervaring van de vakman

Plannen maken is echter één ding, voor de uitvoering is ruime expertise nodig. Zijn deze plannen wel haalbaar? Dat was de vraag die we stelden aan Jørn Copijn, ervaren landschapsarchitect en boomverzorger. Tijdens zijn 50 jarige carrière vaak betrokken bij grote groenprojecten in de gemeente Den Haag. Zijn expertise betreft niet alleen het planten, verplanten en verzorgen van bomen, hij heeft als landschapsarchitect ook menig complexe daktuin aangelegd. We vonden hem bereid mee te denken en Madurodam zegde toe zijn expertise in te huren om het boszoomproject op het dak tot een succes te maken. Er komt dus een

Door: Bestuur AVN

flink stuk bosstruweel bij op alle nieuwe daken.

Groen voorplein

Maar het kan best nog groener rond Madurodam. Het voorplein ligt er nu nog zeer versteend bij en wordt tijdens drukke dagen als parkeerterrein gebruikt. "Tijdelijke noodoplossing" vernemen we van het management. "De toekomst van het plein wordt groen. Ten behoeve van de uitbreiding krijgen de kassa's straks een plaats op het voorplein en worden de stenen omgeruild voor een tuinontwerp".

Ecawal als nieuwe erfgras

Toch blijven we bezorgd over het eventuele verlies van ecologische kwaliteit in het bos achter Madurodam. Hoewel de boszoom op het dak voor veel nieuw habitat zorgt, denk aan bijen, vlinders en vogels, is er toch ook een derving van 6000 m² bosbodem op maaiveldniveau. Die bosbodem biedt ruimte aan zoogdieren als egels, muizen en mollen en ook padden vinden er een overwinteringsplek. Om deze dieren nieuwe rustplekken te bieden en om ook een duidelijke groene erfgras te creëren, wordt er een ecawal van ca 3 meter hoogte opgetrokken van schanskorven ingeplant met klimplanten en andere vegetatie die in dit bos thuishoren. Om te zorgen dat grond en vegetatie niet uitdrogen, krijgt de wal een druppelbevoeiing. Daarmee creëer je plaatselijk een iets nattere habitat hetgeen weer kansen biedt aan andere plant- en diersoorten. Daarnaast hebben de schanskorven het voordeel dat ze niet gefundeerd hoeven te worden waardoor er geen wortelschade optreedt voor de ernaast staande bomen en struiken.

Compensatie voor het bos

Hoewel de gedeferde oppervlakte op deze manier opnieuw gevuld is met groen habitat, moet er wet-

telijk toch bosareaal worden gecompenseerd in de nabije omgeving. De gemeente heeft daarvoor het talud van de Teldersweg bestemd. Ecologisch gezien een plek met veel kansen, maar omdat deze hectare grond met grasveld en solitaire bomen al groen is, zijn de meningen verdeeld of deze strook wel als compensatieruimte mag dienen. Feit is dat de strook tijdens de zomerdroogte erg schraal is, aan erosie onderhevig en weinig ecologische kwaliteit heeft. Een invulling met struiken tussen de bomen zou veel schuilgelegenheid voor dieren opleveren. Bovendien een steppingstone worden voor vliegende diersoorten tussen Scheveningse Bosjes en Hubertusduin. En voor de mens een mooie barrière om de geluidsoverlast van Teldersweg en Aletta Jacobsweg te dempen.

Kwaliteitsverbetering Scheveningse Bosjes

Uiteindelijk is een verbetering van kwaliteit van de Scheveningse Bosjes de beste compensatie voor het verlies van bos achter Madurodam. De voor dit gebied aangestelde Denktank komt binnenkort met een visie. Belangrijk element daarin is een voorstel voor het herstel van verbindingen voor mens en dier over de Teldersweg. Twee boscologen onderzoeken de kansen voor de natuur in het gebied. Alles bij elkaar wordt er heel zorgvuldig nagedacht over het groen rond Madurodam ♦

